

Tanácskozás a megyei pártarchívumok munkájáról

Tegnap, kétnapos továbbképző jellegű értekezlet kezdődött Szegeden, az MSZMP KB Párttörténeti Intézetének szervezésében. Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság titkára köszöntötte a több megyéből érkezett szakembereket, s röviden tájékoztatta őket a megye életéről, adottságairól. Az értekezlet résztvevői dr. Dégi Istvánnak, a megyei pártarchívumok instruktorának vezetésével láttak munkához. A tanácskozáson részt vett dr. Blazovich László, a megyei levéltár igazgatója is. Az új feladatokat Szűcs László, a Párttörténeti Intézet archivumvezetője és dr. Petri Edit, a kutatószolgálat vezetője ismertette. Tegnap délután megtekintették az ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkot dr. Trogmayr Ottónak, a megyei múzeumok igazgatójának kalauzolásával. Ma, csütörtökön tart előadást dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára a megye kulturális és ideológiai életéről, a pártarchívummal összefüggő kérdésekről. Ma tekintik meg a szegedi új könyvtár és levéltár épületét is.

A tanácskozás szünetében megkértük Szűcs Lászlót, hogy ismertesse az értekezlet célját, és a pártarchívumokra háruló újabb tennivalók lényegét.

— A központi pártarchívum szakmai felügyeletet gyakorol az egyébként önállóan működő megyei pártarchívumok felett. A megyékben és a fővárosban 20 ilyen archívum van, összesen több mint 6 ezer folyómeéter írott anyagot őrzünk; ennek körülbelül egyharmada a központi archívumban található. Ennek az egész iratanyagnak segíteni kell a gyakorlati pártmunkát, például a múlt adatainak szolgáltatásával. Az őrzött pártanyagokban óriási tapasztalat halmozódott fel az évtizedek során. Ezek hasznosítása egyik célunk, a másik pedig az, hogy történelmszaktatók rendelkezésére bocsáthassuk, hiszen a történetírás egyre nagyobb figyelemmel fordul a folszabulás utáni események feltárása és elemzése felé. De nemcsak a történészeknek, hanem a sajtó, a rádió, a televízió munkatársainak, illetve múzeumoknak, kiállításrendezőknél a

részére is rendelkezésre bocsátjuk az anyagokat. Ilyenformán az iratanyag egyaránt bázisa a szocialista nevelőmunkának és a tudatformálásnak, s ebben a levéltárak mellett a pártarchívumok is részt vesznek, publikációkkal, forráskiadványakkal.

A kétnapos tájékoztatás céljáról a következőket mondotta:

— Egyrészt új katalógusrendszert akarunk előkészíteni, másrészt a kutatószolgálati munkának jobb, hatékonyabb megszervezésével, ennek módszereivel foglalkozunk. Eddig is voltak katalógusok, de ezek az információval kapcsolatos mai igényeknek — például gyorsaságban — már nem felelnek meg. Központi katalógust akarunk létrehozni, mely később, gépi adatfeldolgozásra is alkalmas lesz. A kutatószolgálati munkában pedig az újabb pártarchívumok megfelelő egységes gyakorlat kialakítására törekszünk — fejeztek be választ Szűcs László.

B. Gy. Gy.

Egyes szabálysértési cselekmények elbírálásáról

Előző cikkemben a módosított Szabálysértési Törvény általános rendelkezéseiben beállított változásról adtam tájékoztatást, jelen esetben viszont néhány olyan konkrét szabálysértési cselekménnyel szeretném megismertetni olvasóinkat, amelyek szélesebb körű eligazítást, betekintést jelenthetnek.

A módosítás az állampolgárok indokolatlan zaklatásának, alaptalan feljelentéseknek akar gátat vetni azáltal, hogy a törvényben is megfogalmazta; „aki valótlan ténnyel, vagy való tény elferdített bejelentésével a hatóságot szükségtelen intézkedésre kényszeríti”, 5000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható. (Hatóság félrevezetése.) Jó tudni ezért, hogy a jövőben büntetlenül a szabálysértési hatóság előtt sem lehet feleltelenül perlekedni, feljelentést tenni! Itt nemcsak olyan esetekre kell gondolni, amikor megalapozatlanul, hamisan vádolunk valakit, hanem arra is, amikor feleltelenül olyan bejelentést teszünk, amelynek kapcsán a hatóság valamilyen intézkedést kell, hogy tegyen!

A törvény néhány szabálysértési cselekményre kiszabható elzárás tartamát 60 napra, míg a bírság összegét 10 000 Ft-ra emelte fel. Így a jövőben a közveszélyes munkakerülés, a tiltott kéjelgés, a pártfogói felügyelet szabályainak megsértése címén súlyosabb büntetés vár a szabálysértési eljárás keretében is.

Igen jelentős változás történt olyan cselekmények megítélésében, melyekben a jogszabály által megállapított érték képezi a határt a bűncselekmény és a szabálysértés között. Az új törvényi rendelkezés szerint a tulajdon elleni szabálysértések közül a lopás, a sikasztás, a jogtalan elsajátítás, a rongálás, a hűtlen kezelés esetén a szabálysértési értékhatár 2000 Ft. Ez

azt jelenti, hogyha minősítő körülmény — amit a Btk. idevonatkozó rendelkezése szab meg — nem forog fenn, akkor pl. az önkiszolgáló bolti vagy áruházi lopás esetében 1500 Ft értékű tárgy eltulajdonításának elbírálása a szabálysértési hatóság hatáskörébe tartozik. Jó azonban tudni, hogy e vonatkozásban a büntetés összegét is felemelte a jogszabály, mert ez esetben 20 000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal lehet az elkövetőt sújtani. Tehát nem érdemes szabálysértést elkövetni, hiszen az értékhez viszonyítva a büntetés mértéke igen súlyos lehet. A hanyag kezelés szabálysértését az követi el, aki e magatartásával 20 000 Ft-ot meg nem haladó vagyoni kárt okoz. Ez esetben a büntetés 10 000 Ft-ra emelkedik.

Változott a pénzügyi, a jövedékekkel kapcsolatos, valamint a deviza- és vámszabálysértés értékhatára is. A pénzügyi szabálysértésnél, a jövedékekkel visszaélés és vámszabálysértés esetén az értékhatár 20 000 Ft-ra nőtt, míg a devizasabálysértés esetén a bűncselekménytől elválasztó határérték 5000 Ft, a korábbi 3000 Ft helyett. Ezek a rendelkezések összhangban vannak a megváltozott gazdasági és értékvizonyokkal, valamint a vámrövidülésekben bekövetkezett változásokkal. Ugyanakkor nem árt tudni, hogy az említett szabálysértések esetében az alapesetekben a kiszabható pénzbírság legmagasabb összege 20 000 Ft, míg a gondatlan és egyéb esetekben az elkövetőt 10 000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal lehet sújtani.

A már említett indokokon túlmenően az is szükséges volt, hogy a súlyosabb elbírálás lehetőségét, hogy tulajdon elleni, vám- és devizasabálysértések még mindig magas számban fordulnak elő; így amikor a jogszabály megemelte az értékhatárt, éppen az általános

visszatartás — megelőzés — miatt volt szükséges a büntetés felső határát is megemelni.

A szabálysértési törvény e jelentős módosítása a jövőben még nagyobb felelősséget, körültekintést igényel a szabálysértési hatóságoktól, hisz nem jelentéktelen intézkedésekről van szó, hanem esetenként igen komoly vagyoni hátránnyal — esetleg szabadságelvonással — járó büntetések kiszabásáról, amely büntetéseknek egyértelműen összhangban kell lenniük a törvényességi követelményekkel és a jogpolitikai elveknek megfelelő elvárásokkal.

Az, hogy ilyen felelősségteljes döntéseket bízott az állam a szabálysértési hatóságokra, az eddig végzett munka alapján kialakult bizalomra épült, amit a szabálysértési hatóságok az elmúlt időkben jól és törvényesen oldottak meg. Nem szabad, hogy ez a bizalom a nagyobb súlyú, felelősebb döntések gyakorlatában megintogjon.

Az új Szabálysértési Törvény 1983. szeptember 1. napjával már életbe lépett, így ezerről kell az ettől az időponttól elkövetett szabálysértéseket elbírálni.

Dr. Jármai Tibor

Anyanyelvi vetélkedő

Az idei tanév elején is megrendezték a szegedi középiskolák Edes anyanyelvünk vetélkedőjét, külön a gimnáziumi és a szakközépiskolai, illetve a szakmunkástanulóknak.

A gimnázisták és a szakközépiskolások kategóriájában első helyen végzett Makk László IV. osztályos tanuló, (JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziuma, tanára Fekete Zoltán). A második Schisler Terézia IV. osztályos tanuló. (Gutenberg utcai közgazdasági

Akadémiai együttműködés

A magyar és a finn akadémia közötti együttműködés keretében szeptember 26—28. között a finn akadémia delegációja — Elisabeth Helander kutatási igazgató vezetésével — Budapesten tárgyalt. Az MTA delegációját Láng István, az MTA főtitkárhelyettese vezette. A megbeszélés során jóváhagyták a két akadémia között — 29 finn és magyar szerző által készített — összehasonlító tudománypolitikai tanulmányának készíratát. Ez a munka — párhuzamos magyar és finn fejezetekben — a két ország tudomány- és műszaki politikáját elemzi, és a nemzeti tapasztalatok alapján következtetéseket fogalmaz meg.

Kubai vendégek Szegeden

Tegnap, szerdán Szegedre látogatott Euclides Vasquez, a Kubai Kommunista Párt Központi Bizottsága gazdaságpolitikai osztályának alosztályvezetője, valamint Fernando Varona, a KKP cavadiyei megyei bizottsága gazdaságpolitikai osztályának vezetője. A vendégeket a délelőtti órákban a Csongrád megyei pártbizottság Papp József, a megyei pártbizottság titkára fogadta. Tájékoztatót adott a megye gazdasági életének fejlődéséről, különös tekintettel a munkaerőgazdálkodás helyzetére, alakulására.

Ezt követően a vendégek a Szegedi Textilművekbe látogattak, ahol Császár Jenő főmérnök és Takács Imréné, a vállalati pártbizottság titkára számolt be az üzem életéről, a termelési feladatokról. Az üzemlátogatás után találkozóra került sor a Textilművekben tanuló hetven kubai lánnyal, asszonnyal. Ezek a leendő textilipari szakmunkások négy évig maradnak Magyarországon, majd hazatérve kubai üzemekben helyezkednek el. A kubai vendégek a délutáni órákban indultak vissza Budapestre.

Bábolnai zárandoklat

Kíváncsiak serege indul ezen a héten Bábolnára. Annyi itt a látnivaló, számba venni is nehéz lenne, föltehetően mindenki mást keres és más talál. Tömörítve, de nem zsugorítva úgy mondanánk, bemutatkozik a bábolnai rendszer, és hagyja, hogy bemutatkozzon más is.

Nem mernék vállalkozni arra, hogy szakembereknek akárcsak ízelítőt is adjunk — ők jól teszik, ha elmennek és megnézik — a bábolnai rendszer lényegét kerestük első és igen rövid, mindössze egynapos látogatásunk alkalmával. A mozgatóerőt és a vezérlő elvet. Hogyan válhatott ez a hatalmas gazdaság mezőgazdasági példatárrá? Hogyan tudja megőrizni ezerféle nehézség, árán is kezdeményezőkedvét?

1.

A teljes vezérkar ott volt azon a sajtótájékoztatón, amelyik kérdés-felelet játékkal igyekszik tájékoztatni az újságírókat. Jólesett a figyelem, természetesen nem tudtuk kihaználni az összes lehetőséget: nem tudtunk annyit kérdezni, amennyire választ kaphattunk volna. Az első meglepetés az volt, hogy teljes létszámmal vártak bennünket. Nem szívtárogott be ez, nem jött későn az, mire mi odaértünk, a helyen ült mindenki. Láttam már nagy elnökségeket különböző tanácskozáson, mindig ők jöttek be később, itt fordítva történt. És mi szívenkezni kezdtünk, hogy talán elkéstünk. Ennyire pontosak itt? Azt hiszem, a lényegek lényegénél vagyunk, ennek a gazdaságnak, ennek a termelési rendszernek kulcsszava a pontosság. Mindig mindenkire értve.

Egyetlen mondattal köszöntötte a résztvevőket a vezérigazgató, a második már így kezdődött: az idő jobb kihasználása érdekében... Tudományos konferenciákon próbálják meg

időhöz kötve elejét venni minden bőbeszédűségnek, itt sem hangzott el fölösleges mondat. Akinek két szót kellett szólnia, az kettőt szót csak. A modern mezőgazdaságot nem mesélők gyülekezete vezeti.

Elhangzott az, hogy Bábolna nem a bábolnaiak, hanem az egész magyar mezőgazdaság. Így volt ez kétszáz évvel ezelőtt is, ma is így. Az őszi bemutatáson be akarja mutatni, amit követni érdemes, de nem ezt hangsúlyozza, sőt alig említi. Arról beszél inkább, mennyi haszna van neki a bemutatásból. Furcsának találjuk az okfejtést, mert látjuk, óriási erőfeszítések árán jött létre a mustra, és közben egyetlen percre se állnak le az esedékes őszi munkákkal. Mi a haszna abból, ha megnézi ötven vagy száz ezer ember? Elemi szükségletünk — mondja a vezérigazgató —, hogy összegyűjtsünk minden elképzelhető kritikai észrevételt.

Ha csak töredékét hasznosítjuk, akkor is megtérül a befektetés. Ez lehet a másik lényeg. Nyitottnak lenni, és minden hasznosíthatóba belekapaszkodni. Ide nem elég a jámbor szándék, ehhez tudni kell, hogy nem a hazai gazdaságokkal áll ki versenyre, hanem a világ mezőgazdaságával. Bizonyítani akarja, hogy a jól szervezett szocialista nagyüzem élelmiszertermelésben részese tud lenni a nemzetközi versenynek, megtalálja a helyét a legfejlettebb országok mezőgazdasági nagyüzemei mellett. És Bábolnára kezd kíváncsi lenni a világ. Nagynevű cégek igyekeznek bejutni a bemutatóra. Csak az jöhet, aki újat hoz, és azt a helyszínen be is tudja bizonyítani. A tesszőlő magamutogató kiállításoknak itt nincsen helyük.

2.

Gondolatokat akarunk cserélni a bemutatón — mondja tovább a vezérigazgató —, és ez nehéz mesterség. Nehezebb, mint kukoricát termelni. Meg kell tanulunk, mert ebből nagyobb a vagyunk, mint amit a Nemzeti Bank őriz. Bábolna minden újat kipróbál, igen erős próbával, és amit tud, továbbfejleszt. Itt van azsiója a tudománynak, két kézzel nyúl utána, és azonnal hasznosítja. Nem reszket a keze félretenni, ami lejárt, és elővenni a jobbat. Aranytartáléka a fejekben van.

Bábolnán is tarolt az aszaly. Harmincöt mászás veszteségeik is vannak kukoricából hektáronként. Azt mondják, csak az tud ekvivalens szarvaszárban harmincöt hektáronként. A szarvaszárban harmincöt hektáronként.

3.

Annyiszor szidjuk magunkat, hogy nem tudunk jól szervezni, és legtöbbször igazunk van. Bábolnán megtanulták. Mert azt a sok gépet hazai ember állította sorba, ő intett mindegyiknek, és a vezetőfülkékben hazai traktorosok ültek. Nem tudom, most se, mivel jár, ha valaki nem a tőle telhető legjobban végzi a dolgot Bábolnán, de azt alkalmunk volt látni, hogy a pontos munkának szép és nagy a gyümölcse.

Hovátni Dezső